

praktijkaart acute wondzorg

versie december 2022 | bron: richtlijn 'wondzorg, evidence based richtlijn voor de behandeling van wonden met een acute etiologie in de ketenzorg' van de NVVH uit 2013

doel van deze praktijkkaart: het optimaal behandelen van wonden met een acute etiologie in de ketenzorg

definitie acute wond: een open of gesloten wond die is ontstaan door geweld van buitenaf (trauma) of chirurgische ingreep

wondbehandeling

acute gesloten wond

- niet reinigen
- gebruik geen wondbedekker
- gaas, absorberend verband of pleister op grond van lekkage
- bij blijvende lekkage, dus complexe wond, behandel volgens praktijkkaart basis wondbehandeling of praktijkkaart wondbehandeling voor huisartsen

acute open wond met vuil; straat-, schaaf-, bijt- of snijwond

- alleen reinigen met lauwwarm kraanwater
- drogen aan de lucht of niet verklevend (vet) gaas, vaseline, absorberend- of pleisterverband
- beoordelen of hechten van de wond nog mogelijk is
- bij mogelijke infectie starten met jodiumgaas
- bij complexe wond, behandel volgens praktijkkaart basis wondbehandeling of praktijkkaart wondbehandeling voor huisartsen

scheur-of lapwond

- niet verklevend wondcontactmateriaal, zie praktijkkaart skintears

geïnficeerde acute wond

- alleen reinigen met lauwwarm kraanwater
- jodiumgaas, absorberend verband of pleister
- bij blijvende infectie dus complexe wond, behandel volgens praktijkkaart basis wondbehandeling of praktijkkaart wondbehandeling voor huisartsen

donorsite

- hydrocolloïd, folie of 5 dagen schuimverband, randen alleen fixeren met niet-steriele folie
- bij een verstoorde genezingstendens, behandel volgens praktijkkaart basis wondbehandeling of praktijkkaart wondbehandeling voor huisartsen

pijnbestrijding

psychosociaal

- zorg voor afleiding tijdens de wondbehandeling
- zorg voor educatie en voorlichting
- moedig aan tot dagplanning, beweging, ontspanning en sociale bezigheden

niet-farmacologisch

- gebruik niet-verklevend wondcontactmateriaal
- reinig de wond met lauwwarm water en een zachte straal
- behandel co-morbiditeit
- las 'time-out'-momenten in
- beperk het blootliggen van het wondbed
- behoud een vochtig milieu
- bescherm de omliggende huid

systemische pijnstilling

- bij continue pijn: pijn zonder manipulatie
- bij acute wondpijn: pijn door manipulatie
- bestrijding volgens de WHO pijnladder (z.o.z.):
 - stap 1: niet opioïde ± adjuvantia*
 - stap 2: zwak opioïde ± adjuvantia
 - stap 3: sterk opioïde ± adjuvantia

lokale pijnstilling

- acute wondpijn: pijn door manipulatie, lidocaïne of prilocaïne ruim van te voren toedienen:
 - na infiltratie 10 tot 15 minuten laten inwerken
 - na lokale applicatie 30 tot 45 minuten laten inwerken
- gebruik geen NSAID-bevattende verbanden

voorlichting

- geef zorgvrager leefregels mee
- douchen: kort douchen
 - eerste lijn: na 12 uur
 - tweede lijn: na 24 uur
- mobilisatieadvies door hoofdbehandelaar op basis van:
 - type ingreep
 - locatie van de wond
 - verwachte genezingstendens
- bescherm de wond minimaal 3 maanden tegen ultraviolet licht
- verbandmiddelen alleen gebruiken:
 - op advies van de zorgverlener
 - bij angst of ongemak van de zorgvrager
- instrueer de patiënt wat te doen bij infectieverschijnselen

*adjuvantia is een stof die de effecten van een andere stof kan versterken, maar zelf geen direct effect heeft.

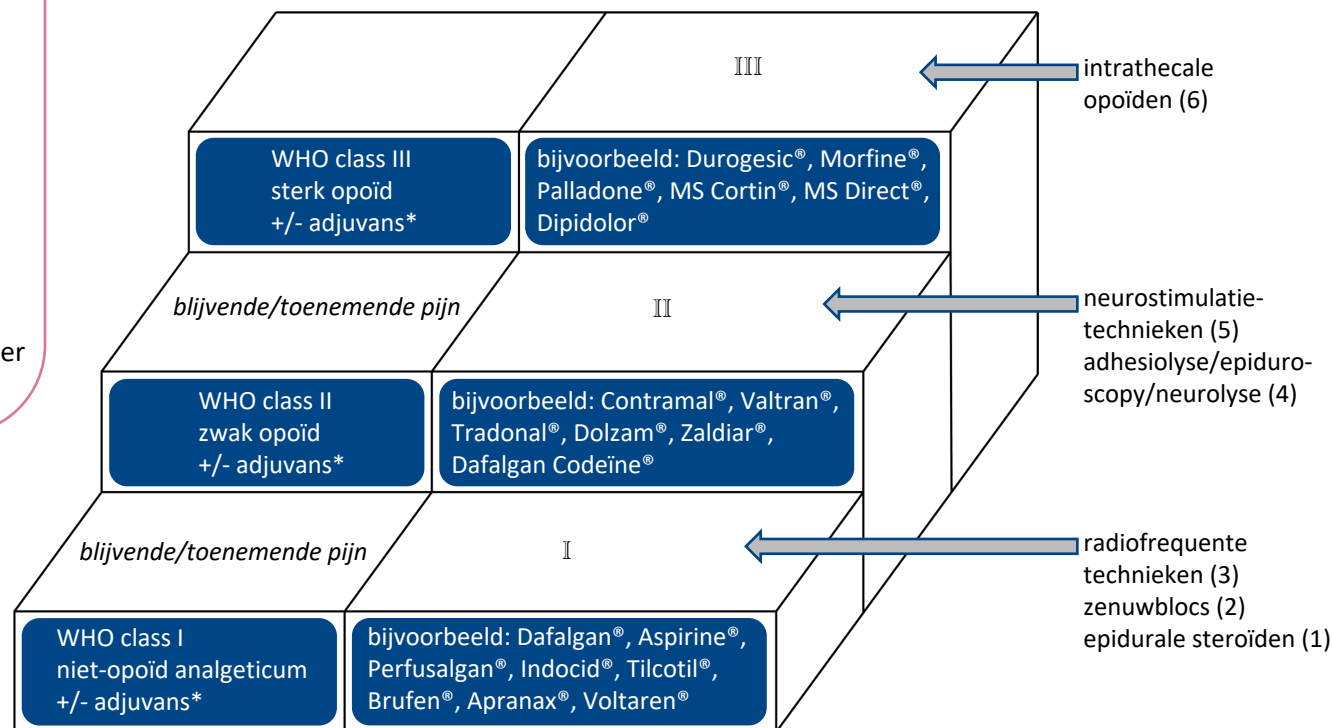
praktijkaart acute wondzorg

aanvullende maatregelen

- voor alle overige wonden geldt: volg de instructies van de medisch behandelaar; overleg bij twijfel met wondconsulenten, wondverpleegkundigen of verpleegkundig specialist WEC
- neem bij plotselinge achteruitgang van de wond of stagnerende wondgenezing contact op met het WEC, de medisch behandelaar of wondconsulenten.
- bij inschakeling van het WEC pas wondbehandeling aan of overleg met wondconsulenten, wondverpleegkundigen of verpleegkundig specialist WEC
- gebruik géén badje met een reinigingsmiddel (zoals soda, badedas en biotex)
- bij elke open acute wond moet je de tetanusvaccinatiestatus controleren en volgens de geldende richtlijn zo nodig aanbieden
- hecht bijwonden tot 8 uur later, andere wonden tot 12 uur later
- attentie hondsdolheid bij bijwonden: wonden dan 15 minuten spoelen met lauwwarm water en desinfecteren met alcohol 70%

drietrappenmodel van de WHO: pijnmedicatie

referentie: The use of pulsed radiofrequency in the treatment of pain by Jan van Zundert

adjuvans*

anticonvulsiva: Depakine, Tegretol, Rivotril, Neurontin, Lamictal, Lyrica

antidepressiva: Redomex, Tryptizol, Zypralexa